

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216221586
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7216221586.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a JUDr. Evy Feťkovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: XX XXX XXX proti žalovanému: C. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., Ž. X, o zaplatenie 3.152,10 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II, č.k. 11Csp/37/2016-61 zo dňa 11. októbra 2017

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku č. II, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku č. III. o trovách konania.

II. Nepriznáva žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol týmito výrokmi:

2. I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 3.328,61 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.152,10 eur od 19.8.2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

3. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 6.11.2012 úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 5.000 eur pri fixnej úrokovej sadzbe 15,9% ročne. Jej neoddeliteľnou súčasťou boli aj Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko a.s. (ďalej len „OP“) a Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko a.s. („VOP“). Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, preto žalobca po rozhodnutí o predčasnej splatnosti úveru vyzval žalovaného dňa 18.08.2016 na zaplatenie dlhu vo výške 3.388,61 eur s príslušenstvom. Výška pohľadávky ku dňu zosplatnenia pozostávala zo sumy 3.152,10 eur ako neuhradenej istiny, úroku vo výške 172,40 eur, úrokov z omeškania vo výške 4,11 eur, poplatkov vo výške 60 eur (ktoré žalobou neboli uplatnené). Žalobca žalobou žiadal aj o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatených 3.152,10 eur od 19.08.2016 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatených úrokov 172,40 eur od 19.08.2016 do zaplatenia a nahradiť trovy súdneho konania.

4. Súd prvej inštancie po vykonaní a vyhodnotení dokazovania posúdil zistený skutkový stav podľa § 52 Občianskeho zákonníka (OZ), § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a, b, d, § 4 ods. 1, § 7 ods. 1, 2, § 9 ods.

2, § 9 ods. 6 a 9, § 11 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 497, § 506 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

5. Súd prvej inštancie vzťah žalobcu a žalovaného posúdil ako občianskoprávny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 52 a nasledujúcich OZ ako aj podľa citovaných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaný v danom zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorý čerpal bezúčelový úver. Súd preto skúmal platnosť tejto zmluvy aj to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. a po dôslednej kontrole dospel k názoru, že zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti v zmysle citovaného zákonného predpisu. Účelom právnej úpravy zakotvenej v § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. je, aby mal spotrebiteľ v čase podpisu spotrebiteľskej zmluvy všetky informácie potrebné k posúdeniu poskytovaného úveru. Súd v tejto súvislosti skonštatoval, že Zmluva o úvere č. 14125 obsahovala všetky podstatné náležitosti s dôrazom na tie, ktoré by pri ich absencii spôsobili bezúročnosť respektíve bezpoplatkovosť takto poskytnutého spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie mal za to, že úverová zmluva obsahovala údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov vo výške 19,91 % pre daný úver, pričom zodpovedá výpočtu určenému v zmysle prílohy zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súčasne v rámci úverovej zmluvy bola dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 15,90 %, ktorá taktiež neodporuje zákonným limitom spotrebiteľského úveru poskytovaného v obdobných úveroch. Na základe takto zisteného skutkového stavu uzavrel, že žaloba je v časti o zaplatenie 3.152,10 eur (nezaplatenej istiny) v plnom rozsahu dôvodná, keďže žalovaný túto pohľadávku neuhradil a jej výšku nijakým spôsobom nerozporoval. K takto priznanej istine priznal aj vyčíslený úrok dohodnutý v zmluve vo výške 15,90% p.a. do predčasného zosplatenia, sumu 172,40 eur ako aj úroky z omeškania vo výške 8% p.a. celkovo v sume 4,11 eur (do predčasného zosplatenia). Z dôvodu omeškania žalovaného so splnením peňažného dlhu vzniklo žalobcovi právo podľa § 369 Obchodného zákonníka na zaplatenie úrokov z omeškania v dohodnutej výške, a to najviac podľa predpisov občianskeho práva. Dohodnutá sadzba úrokov z omeškania predstavovala 8% ročne, pričom táto ako je zrejmé, nepresahuje výšku stanovenú osobitnými predpismi. Žalovanému bola preto uložená povinnosť zaplatiť aj úroky z omeškania vo výške 8% ročne z istiny 3.152,10 eur od 19.08.2016 do zaplatenia.

6. Podľa názoru prvoinštančného súdu je žaloba nedôvodná v časti, v ktorej si žalobca uplatňuje od žalovaného úrok z omeškania z vyčíslených zmluvných úrokov. Úroky, ako aj úroky z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky. Právo požadovať od žalovaného príslušenstvo z príslušenstva (v danom prípade úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov zmluvného vzťahu, nakoľko táto je z dôvodu obchádzania zákona absolútne neplatná. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na súdnu prax, ktorá konštantne vychádza z rozsudku veľkého senátu obchodného kolégia NS ČR zo dňa 24.03.2004, sp. zn. 35 Odo 101/2012, uverejneného pod číslom 5/2006 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk (R 5/2006). Vychádzajúc z odôvodnenia spomínaného rozhodnutia veriteľ nemá právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) pretože hmotné právo mu túto možnosť nepriznáva. Ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkové sankcie voči dlžníkovi pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Z tohto dôvodu súd v tejto časti žalobu zamietol.

7. Proti výroku rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, podal odvolanie žalobca, a to z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Cob/62/2007 zo dňa 27.3.2008 a uviedol, že s poukazom na ústavný princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je aj predvídateľná a konzistentná judikatúra má za to, že má popri nároku na úrok z omeškania z istiny dlhu aj nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov. Poukázal na to, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatenia a tento sa ďalej (po zosplatení celého dlhu) nenavýšuje. Práve z tohto dôvodu nejde o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov. Poukázal aj na rozsudky Okresného údu Zvolen sp. zn. 18C/182/2015 zo dňa 18.5.2016 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/542/2016 zo dňa 13.6.2017. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej

inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario). Odvolací súd preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 ods. 1,2 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.328,61eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 3.152,10 eur od 19.8.2016 do zaplataenia, nebol napadnutý odvolaním, nadobudol právoplatnosť, a preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

11. Predmetom odvolacieho prieskumu bol rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (8% úrok z omeškania z nezaplataených úrokov 172,40 eur od 19.8.2016 do zaplataenia) a v súvisiacom výroku o trovách konania.

12. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP t.j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval. Odvolací súd konštatuje, že uplatnený odvolací dôvod vo veci nie je naplnený.

13. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto sa odvolací súd stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia a konštatuje ich správnosť (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Súd prvej inštancie správne posúdil zmluvný vzťah sporových strán ako vzťah spotrebiteľský a úverovú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. Správne zameral dokazovanie na zistenie, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti predpísané zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (6.11.2012).

15. Súd prvej inštancie správne rozhodol, ak žalobcovi nepriznal uplatnený nárok titulom úrokov z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 172,40 eur (úroky z úveru) od 19.8.2016 do zaplataenia, a v tejto časti žalobu zamietol. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právo požadovať od žalovaného príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) Občiansky ani Obchodný zákonník neumožňuje. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov zmluvného vzťahu, ktorú z dôvodu obchádzania zákona súd vyhodnotil ako absolútne neplatnú. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s týmto záverom súdu prvej inštancie.

16. Podľa ust. § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

17. Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi žiadať od dlžníka príslušenstvo (úrok z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny (rozsudok NS ČR z 22. júla 2010, sp. zn. 33 Cdo 2041/2008). Aplikačná prax súdov Slovenskej republiky pri posudzovaní tejto spornej otázky pre podobnosť právnej úpravy preberá argumentáciu prezentovanú v rozsudku veľkého senátu obchodného kolégia NS ČR zo dňa 24.03.2004, sp. zn. 35 Odo 101/2012, uverejneného pod číslom 5/2006 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk (R 5/2006), z ktorej vychádzal aj súd prvej inštancie. Podľa tejto argumentácie sú úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky, ktorým sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 OZ a jeho všeobecné chápanie v právnej teórii rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene (a to, že si možno nárokovať i sankcie za omeškание s platením), dochádza priamo zo zákona práve omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku zaniká (končí) aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už splatné úroky. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) veriteľ nemá preto, že ani občiansky ani obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú, pretože neupravujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.

18. Odvolací súd zastáva názor, že žalobca sa domáha nároku na zmluvné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá (vyhlásenie predčasnej splatnosti celého dlhu), je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa ust. § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru.

19. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom prvoinštančného súdu, že žalobcovi nemožno priznať úroky z omeškania z kapitalizovaných zmluvných úrokov, nakoľko to predstavuje neprípustnosť úročenia zmluvných úrokov úrokmi z omeškania (tzv. anatocizmus). Na uvedenom by nič nemenila ani dohoda účastníkov zmluvného vzťahu, nakoľko táto by vzhľadom na spotrebiteľský charakter uzavretej zmluvy podliehala súdnemu prieskumu a to z dôvodov jej prijateľnosti, vyvážení a dôsledkov pre spotrebiteľa.

20. Na uvedenom závere nemenia nič ani ojedinelé rozhodnutia okresných či odvolacích súdov citované odvolateľom, z ktorých vyplýva odlišný právny názor.

21. Z uvedených dôvodov je odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci nedôvodná a preto odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

22. Žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, ale trovy odvolacieho konania mu preukázateľne nevznikli, preto mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Pri dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.